

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 330-01/18-01/02, urbroja: 65-18-03, od 7. ožujka 2018.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13., 113/16. i 69/17.), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskom saboru), daje sljedeće

M I Š L J E N J E

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskom saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima (u daljnjem tekstu: Prijedlog), koji je predsjedniku Hrvatskog sabora podnio Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskom saboru, aktom od 6. ožujka 2018. iz sljedećih razloga:

Člankom 172. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.) propisan je način uračunavanja kamata i troškova kada dužnik pored glavnice duuguje kamate i troškove na način da se u tom slučaju prvo namiruju troškovi, zatim kamate i napokon glavnica. Prijedlogom zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) predlaže se propisati da ako dužnik pored glavnice duuguje i kamate i troškove, pa ono što dužnik ispunji nije dovoljno da bi se moglo namiriti sve, od jedne polovine ispunjenog iznosa prvenstveno se namiruje glavnica dok se od preostale polovine ispunjenog iznosa prvo namiruju troškovi, zatim kamata i napokon glavnica.

Prijedlog da se redoslijed uračunavanja izmijeni na način da se propiše da se od jedne polovine ispunjenog iznosa prvo namiruje glavnica a od preostale polovine ispunjenog iznosa prvo namiruju troškovi zatim kamate i napokon glavnica nije prihvatljiv. Razlog zašto troškovi imaju prednost pred kamatama je što troškovi izravno opterećuju vjerovnika bez obzira na to hoće li imati uspjeha u namirenju kamata i glavnice. Kamate imaju prednost pred glavinicom zato što bi se djelomičnom isplatom glavnice smanjile kamate, a i zbog zabrane anatocizma. Prihvatanje predloženog rješenja (da se prvo namiruje glavnica a potom troškovi i kamate) značilo bi da namirenjem glavnice kamate na iznos glavnice prestaju teći, dok bi se dužnik i nadalje koristio novčanim sredstvima vjerovnika nepodmirenim na ime kamata na koji, zbog zabrane anatocizma, kamate ne teku. Dakle, dužnik koji je u zakašnjenju s plaćanjem glavnice i zbog toga mu teku zatezne kamate, plaćanjem dijela nepodmirenog iznosa smanjivao bi glavicu čime bi se vjerovniku umanjilo pravo na zatezne kamate što

znači da bi dužnik koristio novac vjerovnika bez naknade, što je u suprotnosti sa svrhom i pravnom prirodom kamata.

Iz nenormativnog dijela Prijedloga zakona može se zaključiti da je usmjeren na zaštitu dužnika iz odnosa različitih od odnosa iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava iako iz odredbe članka 1. Prijedloga zakona proizlazi da se odnosi na sve dužnike. Smatramo da uvođenje novog načina uračunavanja kamata i troškova za obveze proizašle iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava nije opravdano jer se radi o osobama za koje se očekuje da ispunjavaju svoje obveze u rokovima na što ih obvezuje i poseban propis (Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi). U odnosu na potrošače, koji se objektivno mogu naći u poteškoćama s ispunjavanjem svojih obveza, ističemo da je u uređivanju visine stope zateznih kamata već uvažena činjenica posebnog položaja odnosno zaštite potrošača jer je stopa zakonskih zateznih kamata za potrošače niža od stope zakonskih zateznih kamata predviđenih za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava.

Vlada napominje da je Općim poreznim zakonom („Narodne novine“, broj 115/16.) člankom 128. stavkom 1. propisano da ako porezni obveznik duguje poreze, kamate i troškove ovrhe, iz uplaćenog iznosa najprije se naplaćuju kamate i troškovi ovrhe, a nakon toga glavni porezni dug iste vrste poreza. Isto pravilo primjenjuje se i kada porezni obveznik ima pravo na povrat poreza. Iako se Zakon o obveznim odnosima ne primjenjuje supsidijarno u odnosu na Opći porezni zakon, osim u odnosu na prijeboj, predložena promjena u slijedu naplate u Zakonu o obveznim odnosima mogla bi imati posljedice i na Opći porezni zakon u budućnosti, odnosno oslabila bi položaj poreznog tijela te poticala nepravovremenost u plaćanju poreznih obveza.

Člankom 2. Prijedloga zakona propisano je da se odredbe ovog Zakona primjenjuju i na obvezne odnose nastale prije stupanja na snagu ovoga Zakona u odnosu na ispunjenja koja će se vršiti nakon njegovog stupanja na snagu.

Primjena predloženog zakonskog rješenja na odnose nastale prije njegovog stupanja na snagu može se smatrati ustavnopravno dvojbenom s aspekta povrede pravne sigurnosti i legitimnih očekivanja adresata. Jednako tako, ustavnopravno sporno je i povratno djelovanje cijelog Zakona, a što nije sukladno članku 90. stavku 5. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. i 5/14.), kojim je dopušteno da samo pojedine odredbe zakona iz posebno opravdanih razloga mogu imati povratno djelovanje.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, mr. sc. Josipa Salapića i dr. sc. Kristiana Turkalja, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa te Mirelu Fučkar, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

P.Z. br. 311

HRVATSKI SABOR

KLASA: 330-01/18-01/02

URBROJ: 65-18-03

Zagreb, 7. ožujka 2018.

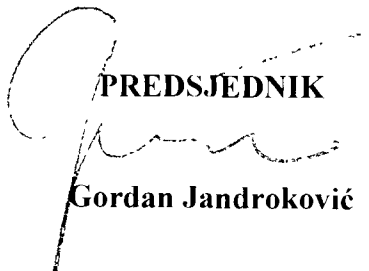
50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno: 08-03-2018		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
022-03/18-12-21	..	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
65-18-01	2	

05, 02
— 1

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, **Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 6. ožujka 2018. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 311

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 06. ožujka 2017.

Hs**NP*330-01/18 01/02*6532 2-18 01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	07-03-2018		
Klasifikacijska oznaka	330-01/18-01/02		Org jed 65
Urudžbeni broj	6532-2-18-01	Pri 1	Vrij -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o izmjeni zakona o obveznim odnosima

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su zastupnici Davor Bernardić, Arsen Bauk, Peđa Grbin, Orsat Miljenić i Marta Luc – Polanc.

Arsen Bauk

PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a

**KLUB ZASTUPNIKA SDP-a
U HRVATSKOM SABORU**

|

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI
ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA**

Zagreb, ožujak 2018.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Ovršnog zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. - pročišćeni tekst, 5/14., u daljnjem tekstu Ustav).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM

Odredbom članka 172. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15., u daljnjem tekstu ZOO) propisano je „Ako dužnik pored glavnice duguje i kamate i troškove, prvo se namiruju troškovi, zatim kamate i napokon glavnica.“.

Takvo zakonsko rješenje dovodi do situacije da dužnici koji svoju obvezu podmiruju sukcesivno, u pravilu u ovršnom postupku i iz svojih redovnih prihoda, u mnogim situacijama podmiruju samo troškove i kamate, a glavnica zbog njene visine ne mogu podmiriti. Primjerice, dužnik koji ima primanja u iznosu od 4.000,00 kuna, a duguje iznos od 200.000,00 kuna, uz stopu zakonske zatezne kamate od 7.09%, u ovršnom postupku nikada neće moći podmiriti glavnica svojeg duga, budući zatezne kamate na godišnjem nivou iznose 14.180,00 kuna, dok je iznos koji će on plaćati u ovrsi 12.000,00 kuna godišnje.

Stoga se predlaže promjena odredbe članka 172. ZOO-a na način koji će promijeniti način uračunavanja duga tako što će se od plaćenog iznosa, ako on nije dovoljan da bi se mogla namiriti čitav dug, jednom polovinom plaćenog namirivati iznos dospelje glavnice, dok će se od preostale jedne polovine namirivanje vršiti kao i do sada na način da se prvo namiruju troškovi, zatim kamate i napokon glavnica.

Time se štiti dužnika budući će se svakom uplatom smanjivati glavnica duga, dok se jamči i zaštita vjerovnika, budući zatezne kamate nastavljaju teći na neisplaćeni dio glavnice čime se postiže razmjernost između interesa vjerovnika da mu dug bude u cijelosti podmiren i dužnika da ne bude doveden u situaciju da se vraćanje duga pretvori u kontinuirano vraćanje kamata na takav dug.

II. IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.), članak 172. mijenja se i glasi:

„Ako dužnik pored glavnice duguje i kamate i troškove, pa ono što dužnik ispuni nije dovoljno da bi se moglo namiriti sve, od jedne polovine ispunjenog iznosa prvenstveno se namiruje glavnica dok se od preostale polovine ispunjenog iznosa prvo namiruju troškovi, zatim kamate i napokon glavnica.“

Članak 2.

Odredbe ovoga Zakona primjenjuje se i na obvezne odnose koji su nastali prije stupanja na snagu ovoga Zakona u odnosu na ispunjenja koja će se vršiti nakon njegovog stupanja na snagu.

Članak 3.

Ovaj Zakon objaviti će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu osmog dana od dana objave.

OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Uz članak 1.

Ovom se odredbom uređuje način uračunavanja kamata i troškova na način da se neće više prvo namirivati troškovi, zatim kamate i napokon glavnica, već će se u slučaju svakog ispunjenja, ako ono nije dostatno za podmirenje duga u cijelosti, od jedne polovine duga u svakom slučaju namirivati glavnica, a od preostale polovine ispunjenog iznosa prvo troškovi, zatim kamate i napokon glavnica

Uz članak 2.

Ovom se odredbom određuje primjena ovoga Zakona i na postojeće obvezne odnose u odnosu na buduća ispunjenja, do kojih će doći nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Ovom se odredbom određuje objava Zakona u Narodnim novinama i trenutak njegova stupanja na snagu.

TEKST ODREDBE POSTOJEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Uračunavanje kamata i troškova

Članak 172.

Ako dužnik pored glavnice duuguje i kamate i troškove, prvo se namiruju troškovi, zatim kamate i napokon glavnica.